

Les transformacions de l'Estatut

Sola aquest epígraf hem anat publicant en les planes del DIARI els articles de l'Estatut de Catalunya que aprovaven les Corts Constituents de la República Espanyola comparats en forma sinòptica amb els que constituïen aquest document en el referèndum obligatori del dia 2 d'agost de l'any passat i amb el dictamen que primerament havia redactat la Comissió parlamentària d'Estatuts, per tal que el lector pogués apreciar exactament les profundes modificacions que ha sofert i la diferència que hi ha entre la voluntat del nostre poble i el que ens imposen des de Madrid. Així, les nostres planes, temps a venir, tindran un indubtable valor històric, car hauran recollit la sensació d'uns moments únics en la vida de la nostra terra i els nostres successors podran copsar tota l'importància que tenen les relacions psicològiques entre l'Estat espanyol i el desig de Catalunya.

Es evident, com ja hem fet remarcar diverses vegades, que vàrem votar l'Estatut creguts que representava el mínim de les nostres aspiracions. Tots sabem que els homes encarregats de redactar-lo es reuniren a Núria i d'allà sortia sovint un emissari cap a Madrid amb l'encàrrec de consultar els extrems difícils amb el Govern de la República. D'aquesta manera s'arribà a confeccionar un document que, segons afirmacions de persones assabentades, era ja molt diferent del primitiu que s'havia redactat, d'acord, però, amb les indicacions dels polítics influents que ocupaven el Poder. S'havia dit, també, que tal com era lliurat per la representació catalana, seria admès com a ponència del Govern. No fou així. Nomenada la Comissió parlamentària que havia de dictaminar-lo, aviat ens adonàrem que la major part del seu contingut era canviat radicalment sense tenir en compte que un document com l'Estatut, referendat ja per tot un poble, no podia ésser modificat sense sotmetre'l a un nou plebiscit. Aquesta era la veritable posició legal. No obstant, el nostre dret no s'ha tingut en compte i, malgrat les assurances d'examinar el plebiscit democràticament, tal com s'esqueia a unes Corts republicanes, hem hagut de presenciar l'imposició de criteris que de bona fe algú havia suposat anorreats amb la monarquia.

La tasca obstructionista dels declaradament enemics de la nostra llibertat i les concessions fetes cada dia pel Govern han convertit el famós Estatut en un document on l'autonomia viurà engrillonada i a mercè dels homes que ocupin el Poder de l'Estat espanyol. La redacció dels articles més essencials és tan vaga que a cada moment es trobarà una excusa per a limitar les atribucions de la Generalitat o portar les diferències al Tribunal de Garanties Constitucionals on, naturalment, els jutges podran obrar amb un criteri unilateral per a fallar en contra de Catalunya. La manera com s'ha portat ara la discussió és una prova de com estan amatents els nostres enemics per a vigilar el compliment de les normes aprovades i la pressa que tindran en denunciar qualsevol transgressió.

Són molts però, els que es consideren satisfets d'obtenir aquesta minsa concessió perquè diuen que mai no havíem arribat a assolir l'aprovació d'un Estatut. Si acceptem aquesta tesi tan conformista hem de confessar que tenen raó. No es tracta d'això, però. Si els catalans havíem de cantar vicòria i saltar de joia per un triomf imaginari i celebrar festes com si ja tinguéssim l'esperada llibertat demostrant que som un poble veritablement inconscient. Que no s'esforcin els interessats en presentar nos boigs d'alegria, car no és així com volem demostrar la nostra dignitat. Si ara hem d'acceptar un Estatut reduït al mínim i àdhuc humil·lant en algunes de les seves disposicions que no es cregui ningú que ens han enganyat i donem per acabat el plebiscit. No! Ara vindrà l'Estatut aprovat per les Corts Constituents d'Espanya, el publicarà la «Gaceta de Madrid» com un altre decret o una altra llei qualsevol, l'implantarem i organitzarem la nostra vida interior d'acord amb el que duguem. Des del mateix moment, però, ens hem de declarar revisionistes d'aquest Estatut. Hem de continuar la lluita. No podem passar per que les qüestions tan trascendentals per a la nostra existència com l'ensenyament i la llengua hagin quedat resoltes en una forma tan barroera. Hem de considerar que l'Estatut que dintre pocs dies restarà aprovat és únicament un graó per a pujar la penosa escala de la nostra veritable alliberació, la que hem somniat sempre, la que ens havia de portar, sense restriccions, la República.

Marçal Trilla i Rostoll

La nova organització administrativa de Catalunya

Interessants manifestacions del senyor Terradellas

El Full Oficial d'avui publica les següents declaracions del conseller de Governació de la Generalitat senyor Terradellas que considerem molt interessants perquè s'hi dibuixa la nova organització de l'administració municipal de Catalunya un cop aprovat l'Estatut. «Aquests darrers dies he vist amb interès—diu el senyor Terradellas—constant a una primera pregunta nostra—que diferents personalitats especialitzades en qüestions municipals es venen preocupant de la futura llei municipal catalana. Es molt encoratjador de veure com es preocupen per un problema tan important com serà la nostra llei municipal. El Govern de la Generalitat, com és natural, s'ha preocupat i es preocupa d'aquesta qüestió, que és un dels aspectes més vius de l'estructura política de Catalunya. Tant és així, que fa uns cinc mesos que va crear dintre el meu Departament una oficina titulada «Assessoria d'Administració Local», l'ac-

tuació i resultats de la qual em plau dir públicament que són interessantíssims. Aquesta «Assessoria», creada en principi per a dur a terme el treball d'inspecció als Ajuntaments, feia fins aleshores de incumbència exclusiva del Govern civil, però que, degut a gestions que estan a la memòria de tothom, fou possible de passar a la Generalitat, ha pres una volada insospitada, que farà que en el moment que el Parlament de Catalunya hagi d'articular la futura llei municipal, l'arxiu que aquesta oficina ha creat serà una pedrera inesgotable per a l'obtenció de totes aquelles dades i aquells informes indispensables que cap organització similar—ho podem dir amb orgull—no li ha estat mai possible de posseir. Donarà idea de la importància de la tasca que aquesta Oficina realitza, el fet que en poc temps li ha estat possible de conèixer tota la vida municipal en tots els seus aspectes. En els seus arxius hi ha, degudament classificades per Municipis i per matèries, prop de vint mil fitxes. Aquestes són la expressió vivent de tota la vida dels municipis catalans. Aquesta Oficina té una Secció d'estadística, la qual treballa constantment en classificar totes les necessitats dels pobles, per tal que, a l'avenir, se'ls pugui donar una vida tan pròspera, digna i sòlida com es mereixen els Municipis moderns i com també aspira que tinguin la Generalitat de Catalunya.

—Així, doncs, hi ha relació de contacte entre aquesta Oficina i els municipis?

—L'actuació de l'Assessoria d'Administració Local ha estat tan ben rebuda pels Municipis catalans, que el Govern de la Generalitat, i d'una manera especial el senyor President, que tan d'interès ha tingut sempre per aquestes qüestions, i que tant es preocupa de la vida futura dels Municipis catalans, ha volgut donar una major amplitud al seu comès, i en virtut d'això, la seva missió no ha restat limitada a les funcions per les quals fou creada prèviament, ni a l'organització de l'arxiu de què us he parlat, sinó que subministra constantment, als Ajuntaments que li ho demanen, assessoraments i consells sobre qüestions que afecten llur vida administrativa.

—Quin és el vostre criteri respecte a l'amplitud que haurà de tenir l'autonomia municipal?

—Ja us ho he dit en començar. Hi ha algú que té el recel que la futura llei municipal de Catalunya no tingui aquella amplitud de criteri i aquell esperit autonomista que ha estat sempre la norma de la política catalana. Tot i que són d'agrair aquestes veus que s'adrecen al Govern de la Generalitat, incitant-lo a què en cap moment no es perdi la concepció àmplia de la nostra vida municipal, us puc dir que aquestes recels són absolutament injustificats. És clar que un país com el nostre, que, degut a causes que ara no és oportú d'escatir, hi ha tantes coses a fer en relació amb la vida i orientació dels Municipis, caldrà que aquest esperit d'àmplia concepció autonomista de la nostra futura vida mu-

nicipal no sigui barrejat—degut a precipitacions o excessos de zel—amb els diferents malissos que forçosament se hauran d'establir dintre la futura llei municipal. Cal tenir en compte que una gran part de la vida administrativa dels nostres Municipis, i d'una manera especial dels rurals, necessiten i necessitaran encara del consell i tutela del Govern de Catalunya. Això no vol pas dir de cap de les maneres que els sigui restringida l'autonomia que forçosament han de tenir. En aquests moments, però, tan decisius per a l'esdevenidor de Catalunya, fóra lamentable que els catalans, enlluernats per les possibilitats que l'Estatut ens dóna, perdéssim la noció de la capacitat i preparació actual de les nostres corporacions municipals.

—Pot influir la tasca de la Federació de Municipis en la futura organització municipal de Catalunya?

—Davant això us dec recordar que la constitució de la Federació de Municipis Catalans va néixer a l'escalf, podem dir-ho així, del Govern de la Generalitat de Catalunya. Les primeres reunions plenàries foren presidides pel President de la Generalitat. Per altra banda, el president actual de la Federació és el meu amic Pere Comes, conseller de Justícia de la Generalitat, reconegut per un dels homes més ben preparats en les qüestions municipalistes. Això demostra abastament quin és l'esperit del Govern de la Generalitat en relació amb una qüestió tan important com és la dels Municipis; és a dir, és una preocupació constant, no tan sols per mi, sinó com he dit abans, per al senyor President i altres companys de Govern. Heus ací una altra prova. Fa pocs dies que el Consell de la Generalitat, a proposta del conseller de Cultura, el meu bon amic Gassol, prengué l'acord que tots els secretaris d'Ajuntaments de Catalunya puguin fer gratuïtament els cursos de català per correspondència que funcionen a la institució Extensió d'Ensenyament Tècnic. Són innombrables les disposicions de la Generalitat que tendeixen a donar als Municipis i a llurs funcionaris la garantia que es preocupa d'una manera evident de tots els problemes que els afecta.

—Evidentment, la qüestió municipalista està a l'ordre del dia. Si ha d'atendre totes les suggerències que es fan a la Generalitat, la vostra tasca serà ben entretinguda.

—Com comprendreu, estimo tots aquests articles i suggerències que surten a la premsa durant aquests dies tractant de la vida municipal catalana i de la futura divisió territorial de Catalunya. Ho he d'agrair, perquè aquestes indicacions són, en general, tan ben raonades, que forçosament les he de tenir en compte.

Per acabar, permeteu-me que recordi les paraules pronunciades pel President Macià el dia de la constitució de la Federació de Municipis Catalans: «L'autonomia a què aspiren els Municipis ha d'ésser justificada amb un afany de prosperitat i amb una capacitat que faci nul·les les ingerències del Poder en el cercle de l'autonomia atorgada. El Po-

der, però, ha d'ésser prou paternal que sàpiga col·laborar amb vosaltres i ajudar-vos.»

Aquestes paraules, doncs, han d'ésser per a tothom la garantia més eficient que la futura llei municipal catalana estarà d'acord necessàriament amb aquest esperit autonomista que sempre ha tingut el poble català.

ELS ESPORTS

Futbol El Campionat de Catalunya de primera categoria

1.ª jornada — 28 de setembre de 1932

Resultats
 Martinec, 4 — Júpiter, 4
 Espanyol, 2 — Badalona, 0
 Sabadell, 3 — Sans, 0
 Palafrugell, 2 — Barcelona, 4

Classificació

Jugadors	PARTITS			GOLS		PUNTS	
	jugats	guanyats	empatats	perduts	favor		contra
Barcelona	2	2	0	0	11	3	4
Espanyol	2	2	0	0	6	2	4
Martinec	2	1	1	0	5	4	3
Júpiter	2	1	1	0	6	5	3
Sabadell	2	1	0	1	4	7	2
Sans	2	0	0	2	2	3	0
Palafrugell	2	0	0	2	3	6	0
Badalona	2	0	0	2	0	3	0

Camp de l'Iuro 8.è Regiment d'Artilleria, 0 Iuro (segon equip), 0

El primer equip militar d'artillers i el segon equip de l'Iuro varen disputar ahir a la tarda un partit en el qual el guanyador entrava en possessió d'una copa donada pel senyor Vicents Esteve, primer tinent d'Alcalde del nostre Ajuntament.

La lluita fou molt moguda, però escazejà massa el bon futbol, sobretot per part de l'Iuro que té un segon onze dels més flacs que ha tingut, potser el més flux, principalment la davantera. Pel contrari, l'equip militar ha millorat bastant envers la darrera vegada que el vàrem veure. Ahir mereixia guanyar sobradament, puix dominà bastant i després del descans no fingué sort en dues ocasions xutant a porta. Els defenses i el mig centre bregaren amb molt coratge, ben secundats pel mig esquerre. Destacaren per l'Iuro: Villar i Espel.

Cap dels dos equips marcà gol. Els militars tiraren més còrnors.

L'àrbitre estigué molt desencertat i s'afirmava que donà el partit per acabat abans del temps reglamentari.

Camp de l'U. E. Mataronina

C. D. Borràs, 2 - U. E. Mataronina, 1
 Aquest partit es jugà ahir a la tarda. El joc fou de poca qualitat. Durant tota la primera part dominaren els locals i Roig de mitja volta aconseguí el primer gol aprofitant una passada de Simón. Poc més tard els forasters empataren degut a l'interior dret en ocasió d'un aldarull sense que Tarrós ho pogués privar per estar fapat. El porter al·ludit es distingí deturant alguns xuts.

Quan vingui a Barcelona

no oblidí fer-nos una visita, que sempre serà profitosa per a vosfè. Poder admirar nostres exposicions als aparadors i obtenir un gran benefici, amb les compres que faci.

Recordi sempre nostres seccions de

Llaneria, Sederia, Teixits de cotó, Roba blanca, Mocadors, Relotgeria, Bisuteria, Marroquineria, Perfumeria, Guants, Paraigües, Pisa i cristall, Confeccions, Sastreteria per a senyora, senyor i nens, Camiseria, Confeccions, Gèneres de punt, Sabateria, Sombreria, Articles per a viatge, Tapisseria, Mantes, Alfombres, Matalasseria, Ornaments per al culte, Banderes, Penons, Brodats artístics. Orfebreria, lmatges, Joguines, etc., etc.

MAGATZEMS JORBA

Plaça i carrer Santa Anna (tocant a la P. Catalunya)

BARCELONA

Tinc encàrrec de vendre

3 solars amb façana a la Ronda de Prim i Goya de 13.658 pams. Els tres junts a 1'25 ptes. pam i per separat a preu convingut.

2 finques rústiques de regadiu amb siguiu pròpia i abundant, casa esplèndida, 800 arbres fruiters de toia classe. Es vendran a bon preu.
Raó: Santa Teresa, 29. — De la una a les tres i de sis a vuit.

ANUARIO GENERAL DE ESPAÑA

(Bailly-Baillière - Riera)

EDICIÓN 1931

Datos oficiales del Gobierno Provisional de la República, en Madrid y Capitales principales

4 TOMOS 4

MÁS DE 8.600 PÁGINAS
MÁS DE TRES MILLONES DE DATOS
84 MAPAS EN COLORES
de las Provincias y Posesiones de España

TODO EL COMERCIO, INDUSTRIA, PROFESIONES, ETC. SE ENCUENTRAN EN ESTA OBRA
SECCIÓN EXTRANJERA

Precio de un ejemplar completo: **CIEN PESETAS** (financo de portes en toda España)

EL ANUNCIO EN EL ANUARIO LE COSTARÁ POCOS Y LE PRODUCIRÁ MUCHO

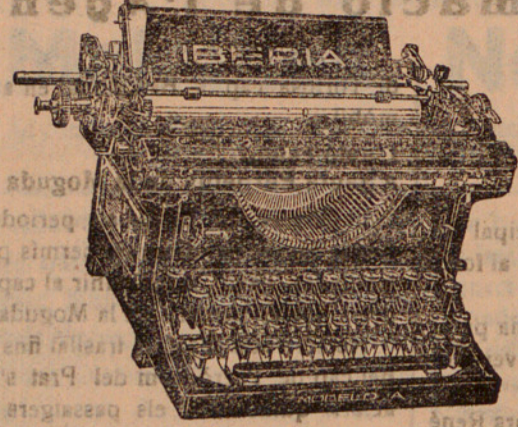
Anuario Bailly-Baillière y Riera Reunidos, S. A. Carrer Granados, 25 y 26 - BARCELONA

Casa per a llogar

Fermí, Gaián, 304, casa de planta baixa i dos pisos, cambra de bany i jardí gran i assolat.

Raó: Mossen Jacint Verdguer, 32.

Máquinas d'escriure

Máquinas de totes marques, reconstruïdes i de ocasió
Venda a terminis

Reparacions amb utilatge modern apropiat per aquesta mena de treball

LLOGUER DE MÁQUINES

ABONAMENTS DE NETEJA I CONSERVACIÓ

Genar Parull Renter

Argüelles, 34 MATARÓ Telèfon 362

Lave sur cheveux

CON "MEDUSA" JABON DE PETRÓLEO perfumado y los tendrá fuertes y hermosos.

Evita la caída, Destruye la caspa
Tubo 2'50 y 4 ptes.

De venda en farmàcies, perfumeries i drogueries, o a l'exclusiu distribuïdor per aquesta plaça i comarca:

JOSEP CASTANY

MERCERIA Rambla Mendizábal, 47 MATARÓ

BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

De la Societat IRIS (Melior de Palau, 25): Oberta els dies feiners del dilluns al divendres, de 7 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 5 a 8 del vespre.

De la Societat ATENEU (Melior de Palau, 3): Horari: Dies feiners, de 8 a 10 de la nit; dissabtes de 4 a 7 de la tarda i de 9 a 11 de la nit i diumenges i dies festius, de 11 a 1 del matí i de 5 a 8 del vespre.

De la CAIXA D'ESTALVIS (Carrer d'En Palau, 18): Hores de lectura: Dies feiners, del dilluns al dissabte, de onze a una del matí i de dos quarts de 6 a dos quarts de nou del vespre. Resta tancada els diumenges i festius.

LA RECONSTRUCTORA AMERICANA

Reparacions i neteja de les màquines d'escriure per difícils i delicades que siguin - Abonaments de neteja i conservació

PERE PARRA

Goya, 10 - Tel. 72482

Barcelona

Lloguer de màquines de 10 a 30 ptes. al mes

SERVEI A DOMICILI

CÒPIES

a màquina d'escriure

Traduccions al català — Rapidesa i pulcritut en tots els treballs — Reserva absoluta

Per encàrrecs: **LLIBRERIA ABADAL** - Riera. - Mataró